

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри глобальної економіки
Протокол № 11 від "6" травня 2022 р.

Завідувач кафедри

Вдовенко Н.М.

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП .....

Яворська В.О.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОН'ЮНКТУРА СВІТОВИХ АГРАРНИХ РИНКІВ

Спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Освітня програма: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Економічний факультет

Розробники: д.е.н., проф. Кваша С.М., к.е.н., доц. Наконечна К.В.

1. Опис навчальної дисципліни "Кон'юнктура світових аграрних ринків"

Заочна форма навчання

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь	
Освітній ступінь	ОС «Бакалавр»
Спеціальність	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	12
Кількість кредитів ECTS	
Кількість змістових модулів	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	<i>Iспит 2</i>
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання	
	Заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1
Семестр	1
Лекційні заняття	2 год.
Практичні, семінарські заняття	8 год.
Лабораторні заняття	- год.
Самостійна робота	год.
Індивідуальні завдання	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	год.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Кон'юнктура світових аграрних ринків» є вибірковою дисципліною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців ОС Бакалавр за спеціальністю «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Мета навчальної дисципліни – формування системи теоретичних знань, прикладних вмінь і практичних навичок щодо використання методичного, організаційного, статистичного забезпечення дослідження й прогнозування економічної кон'юнктури для визначення стану та тенденцій розвитку окремого ринку або економіки в цілому. Підготовка висококваліфікованих фахівців з економіки, які володіють сучасними теоретичними знаннями, методами, інструментами та практичними навичками для оцінки кон'юнктури світових аграрних ринків і прийняття рішень щодо інвестування реалізації бізнес-ідей в аграрні ринки України.

Предмет навчальної дисципліни – кількісна та якісна оцінка стану та тенденцій розвитку ринку на основі дослідження та прогнозування економічної кон'юнктури, аналіз стану та перспективи кон'юнктури світових аграрних ринків.

Зміст дисципліни полягає у вивченні умов попиту і пропозиції на світових аграрних ринках.

Об'єкт вивчення дисципліни – тенденції розвитку кон'юнктури світових аграрних ринків.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- розкриття можливостей використання досліджень ринку в господарській діяльності підприємства для підвищення його конкурентоспроможності;
- висвітлення особливостей здійснення досліджень ринку залежно від їх цілей та напрямів;
- формування уявлень про комплекс спеціальних методів та технологій, що використовуються при виконанні досліджень ринку;
- навчання використання результатів досліджень ринку для підвищення ефективності прийняття управлінських рішень.

Фахівці повинні володіти сучасною теорією і практичним інструментарієм ринкових досліджень, уміти застосовувати їх у практичній діяльності. Результатом вивчення дисципліни є розвиток комплексу систематизованих знань у студента щодо сутності та видів ринку, методологічних основ та методів досліджень ринку, інформаційного забезпечення досліджень ринку, дослідження місткості ринку та його кон'юнктури, дослідження конкурентів, аналізу стійкості та розвитку ринку.

Особливого значення набувають вміння, навички та компетенції з досліджень ринку в умовах здобування спеціальності «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», адже фахівці спеціальності мають конкурентні переваги на ринку праці, що володіють методологією дослідження ринку.

Місце дослідження ринку в системі дисциплін, що вивчають ринок: економічна теорія, статистика, комерційна діяльність, маркетинг, основи менеджменту, мікроекономіка, макроекономіка.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- закономірностей формування попиту і пропозиції на світових аграрних ринках;
- економічної характеристика кон'юнктури ринку;
- змісту кон'юнктурних досліджень світових аграрних ринків;
- інструменти дослідження кон'юнктури ринку;
- характеристику ринку як економічної категорії.
- базові цілі аналізу кон'юнктури ринку. Види економічної кон'юнктури ринку
- етапи дослідження економічної кон'юнктури та інформаційне забезпечення
- класифікацію методів аналізу кон'юнктури ринку.
- перелік основних кон'юнктури товарних ринків.
- побудову системи показників кон'юнктури з врахуванням міжнародної торгівлі.
- структуру світових товарних ринків.
- формування кон'юнктури світових товарних аграрних ринків за УКТ ЗЕД.
- форми прояву економічного змісту кон'юнктури товарного ринку.
- характеристику основних показників кон'юнктури глобальних ринків товарів.
- аналіз світового обсягу світових товарних ринків.
- аналіз ступеня монополізації та інтенсивності конкуренції на товарних ринках. аналіз стійкості та циклічності ринку.
- аналіз тенденцій розвитку ринку і трендове моделювання стану ринків на перспективу.

вміти:

- аналізувати і критично оцінювати зарубіжні та вітчизняні публікації з питань обґрунтування й оцінки наслідків прийнятих рішень у сфері кон'юнктури світових аграрних ринків, що використовують апарат моделей, які розглянуто;
- обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів із застосуванням сучасного методичного інструментарію.
- абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
- досліджувати стан та динаміку ринку, визначати сегменти ринку, приймати рішення на основі отриманих результатів дослідження ринку.
- Методи навчання.
- за джерелом знань (виокремлюють словесні, наочні й практичні методи);
- за відповідним етапом навчання, на кожному з яких розв'язують специфічні завдання (орієнтація на методи підготовки тих, кого навчають, до вивчення матеріалу, що передбачає пробудження інтересу, пізнавальної потреби, актуалізацію базових знань, необхідних умінь і навичок; на методи вивчення нового матеріалу; на методи конкретизації й поглиблення знань, набування практичних умінь і навичок, які сприяють використанню пізнаного; на методи контролю й оцінки результатів навчання);
- за способом керівництва навчальною діяльністю безпосередні або опосередковані (виокремлюють методи пояснення педагога й різноманітні методи організації самостійної роботи студентів);
- за логікою навчального процесу (опора на індуктивні й дедуктивні, аналітичні й синтетичні методи);
- за дидактичними цілями виокремлюють методи організації діяльності тих, кого навчають, методи стимулювання діяльності, наприклад, конкурси, змагання, ігри, заохочення й інші методи перевірки й оцінки.

Набуття компетентностей:

- **загальні компетентності (ЗК):**
  - ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
  - ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
  - ЗК 4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей
  - знань/видів економічної діяльності).
  - ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- Додатково для освітньо-наукової програми:
- ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт
- **фахові (спеціальні) компетентності (ФК):**

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК11*. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Програма та структура навчальної дисципліни для:

– заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Денна форма навчання				
	Спеціалізація: Підприємництво, торгівля та біржова діяльність				
	Тижні	усього	лекції	практичні	с.р.
Змістовний модуль 1.					
Тема 1. Економічна характеристика кон'юнктури ринку	1-2		2	2	
Тема 2. Методичний інструмент дослідження кон'юнктури ринку.	3-4			2	
Тема 3. Зміст кон'юнктурних досліджень світових аграрних ринків	5-6			2	
Тема 4. Аналіз взаємозалежності динаміки і циклічності економічних коливань	7-8			2	
Тема 5. Кон'юнктурний аналіз обсягу і типу аграрних ринків.					
Змістовний модуль 2					
Тема 6. Кон'юнктура аграрних ринків країн-членів ЄС	9-10				
Тема 7. Кон'юнктура аграрних ринків країн NAFTA	11-12				
Тема 8. Кон'юнктура аграрних ринків країн Східної Азії	13-14				
Самостійна робота					
Тема 9. Кон'юнктура аграрних ринків країн МС	15-16				
Тема 10. Кон'юнктура аграрних ринків АСЕАН					
Тема 11. Кон'юнктура аграрних ринків країн-членів Mercosur					
Тема 12. Кон'юнктура аграрних ринків Австралії					
ВСЬОГО		10	2	8	

Теми лекційних занять:

№		Обсяг у годинах
1	2	3
	Модуль 1	
	Тема 1. Економічна характеристика кон'юнктури ринку Характеристика ринку як економічної категорії. Базові цілі аналізу кон'юнктури ринку.	2

	Види економічної кон'юнктури ринку. Дослідження економічної кон'юнктури та інформаційне забезпечення. Аналіз стану ринку та виявлення його причинно-наслідкових зв'язків, тобто дослідження його кон'юнктури, яке охоплює широке коло найрізноманітніших питань виробничого, комерційного, технічного і економічного характеру, що дозволяє виявити основні напрями господарського розвитку кожного суб'єкта ринкових відносин, стан речей і ситуацію, що склалися у певний період як результат взаємодії різноманітних чинників.	
2	Тема 2. Методичний інструмент дослідження кон'юнктури ринку Класифікація методів аналізу кон'юнктури ринку. Перелік основних методів кон'юнктури товарних ринків. Загальнонаукові основи методології дослідження ринку включають: системний аналіз, що дозволяє розглядати ринкову ситуацію як об'єкт для дослідження з великим діапазоном причинно-наслідкових зв'язків; комплексний підхід, який дав би можливість досліджувати як єдину сукупність поєднання різновідніх елементів, що утворюють ринок, так і ринкову діяльність; програмноцільове планування, що використовується при розробленні та реалізації стратегічного й оперативного вивчення стану та розвитку ринку. Побудова системи показників кон'юнктури з врахуванням міжнародної торгівлі. Характеристика основних показників кон'юнктури глобальних ринків товарів	2
3	Тема 3. Зміст кон'юнктурних досліджень світових аграрних ринків Класифікація методів аналізу кон'юнктури ринку. Перелік основних методів кон'юнктури товарних ринків. Загальнонаукові основи методології дослідження ринку включають: системний аналіз, що дозволяє розглядати ринкову ситуацію як об'єкт для дослідження з великим діапазоном причинно-наслідкових зв'язків; комплексний підхід, який дав би можливість досліджувати як єдину сукупність поєднання різновідніх елементів, що утворюють ринок, так і ринкову діяльність; програмноцільове планування, що використовується при розробленні та реалізації стратегічного й оперативного вивчення стану та розвитку ринку. Побудова системи показників кон'юнктури з врахуванням міжнародної торгівлі. Характеристика основних показників кон'юнктури глобальних ринків товарів.	2
4	Тема 4. Аналіз взаємозалежності динаміки і циклічності економічних коливань Аналіз взаємозалежності динаміки і циклічності економічних коливань. Аналіз варіаційних характеристик ринкових цін та рівня їх коливань. Вплив світових зовнішніх міжнародних чинників на довгі коливання ринків. Вплив національних суспільно-політичних і соціально-економічних подій на короткі цикли економічної кон'юнктури ринку. О між циклічним характером розвитку економіки і структурними змінами, що мають місце в сучасній економіці, є тісний взаємозв'язок. На підставі аналізу теоретичних інтерпретацій циклічності економічної динаміки визначено послідовність структурних змін, які є характерними для найбільш відомих типів економічних циклів: Кітчина, Жюгляра, Кузнеця, Кондратьєва.	2
5	Тема 5. Кон'юнктурний аналіз обсягу і типу аграрних ринків. Аналіз світового обсягу світових товарних ринків. Аналіз ступеня монополізації та інтенсивності конкуренції на товарних ринках. Аналіз стійкості та циклічності ринку. Аналіз тенденцій розвитку ринку і трендове моделювання стану ринків на перспективу. Теоретичні аспекти динамічної рівноваги в економіці. Рівновага в економіці, економічна статистика й динаміка	2
6	Тема 6. Кон'юнктура аграрних ринків країн-членів ЄС Загальна територіально-географічна і соціально-економічна характеристика регіону. Аграрна політика країн ЄС. Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції. Баланси продовольства та експортно-імпортні операції. Перспективи розвитку торгово-економічного співробітництва України та ЄС у рамках європейської політики сусідства.	2
7	Тема 7. Кон'юнктура аграрних ринків країн NAFTA Загальна територіально-географічна і соціально-економічна характеристика регіону. Аграрна політика країн. Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції. Баланси продовольства та експортно-імпортні операції	2
8	Тема 8. Кон'юнктура аграрних ринків країн Східної Азії Загальна територіально-географічна і соціально-економічна характеристика регіону. Аграрна політика країн. Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції. Баланси продовольства та експортно-імпортні операції	1

Самостійна робота:

9	Тема 9. Кон'юнктура аграрних ринків країн МС Загальна територіально-географічна і соціально-економічна	
---	--	--

	характеристика регіону. Аграрна політика країн Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції Баланси продовольства та експортно-імпортні операції	
10	Тема 10. Кон'юнктура аграрних ринків ACEAN Загальна територіально-географічна і соціально-економічна характеристика регіону. Аграрна політика країн Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції Баланси продовольства та експортно-імпортні операції	
11	Тема 11. Кон'юнктура аграрних ринків країн-членів Mercosur Загальна територіально-географічна і соціально-економічна характеристика регіону. Аграрна політика країн Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції Баланси продовольства та експортно-імпортні операції	
12	Тема 12. Кон'юнктура аграрних ринків Австралії Загальна територіально-географічна і соціально-економічна характеристика регіону. Аграрна політика країни Виробництво основних видів сільськогосподарської продукції Баланси продовольства та експортно-імпортні операції	

Теми практичних занять:

№		Обсяг у годинах
1	2	3
1	Тема 13. Кон'юнктура світового ринку пшениці Загальна характеристика ринку пшениці. Сегментація і структурування ринку пшениці. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля зерном пшениці. Ціна та ціноутворення на ринку пшениці. Прогнозні тренди розвитку ринку пшениці на перспективу	
2	Тема 14. Кон'юнктура світового ринку кукурудзи Загальна характеристика ринку кукурудзи. Сегментація і структурування ринку кукурудзи. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля зерном кукурудзи. Ціна та ціноутворення на ринку кукурудзи. Прогнозні тренди розвитку ринку кукурудзи на перспективу	
3	Тема 15. Кон'юнктура світового ринку рису Загальна характеристика ринку рису. Сегментація і структурування ринку рису. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля рисом. Ціна та ціноутворення на ринку рису. Прогнозні тренди розвитку ринку рису на перспективу	
4	Тема 16. Кон'юнктура світового ринку цукру Загальна характеристика ринку цукру. Сегментація і структурування ринку цукру. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля цукром. Ціна та ціноутворення на ринку цукру. Прогнозні тренди розвитку ринку цукру на перспективу	
5	Тема 17. Кон'юнктура світового ринку ячменю Загальна характеристика ринку ячменю. Сегментація і структурування ринку ячменю. Основні оператори ринку та сегменти. Зовнішня торгівля зерном ячменю. Ціна та ціноутворення на ринку ячменю. Прогнозні тренди розвитку ринку ячменю на перспективу.	
6	Тема 18. Кон'юнктура світового ринку бобових Загальна характеристика ринку бобових. Сегментація і структурування ринку бобових. Основні оператори ринку та сегменти. Зовнішня торгівля бобовими. Ціна та ціноутворення на ринку бобових. Прогнозні тренди розвитку ринку бобових на перспективу	
7	Тема 19. Кон'юнктура світового ринку м'яса Загальна характеристика ринку м'яса. Сегментація і структурування ринку м'яса. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля м'ясом. Ціна та ціноутворення на ринку м'яса. Прогнозні тренди розвитку ринку м'яса на перспективу	
8	Тема 20. Кон'юнктура світового ринку молока Загальна характеристика ринку молока. Сегментація і структурування ринку. Основні оператори ринку та сегменти. Зовнішня торгівля продуктами переробки молока. Ціна та ціноутворення на ринку молока. Прогнозні тренди розвитку ринку молока на перспективу	
9	Тема 21. Кон'юнктура світового ринку риби Загальна характеристика ринку риби. Сегментація і структурування ринку. Основні оператори ринку риби та їх сегменти. Зовнішня торгівля рибою. Ціна та ціноутворення на ринку риби. Прогнозні тренди розвитку ринку риби на перспективу	
10	Тема 22. Кон'юнктура світового ринку яєць Загальна характеристика ринку яєць. Сегментація і структурування ринку яєць. Основні	

	оператори ринку та сегменти. Зовнішня торгівля яйцями та продуктами їх переробки Ціна та ціноутворення на ринку яєць. Прогнозні тренди розвитку ринку яєць на перспективу	
11	Тема 23. Кон'юнктура світового ринку алкогольних напоїв Загальна характеристика ринку алкогольних напоїв. Сегментація і структурування ринку. Основні оператори ринку та сегменти. Зовнішня торгівля алкогольними напоями. Ціна та ціноутворення на ринку алкогольних напоїв. Прогнозні тренди розвитку ринку алкогольних напоїв на перспективу	
12	Тема 24. Кон'юнктура світового ринку безалкогольних напоїв Загальна характеристика ринку безалкогольних напоїв. Сегментація і структурування ринку. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля безалкогольними напоями. Ціна та ціноутворення на ринку безалкогольних напоїв. Прогнозні тренди розвитку ринку безалкогольних напоїв на перспективу	
13	Тема 25. Кон'юнктура світового ринку кондитерських виробів Загальна характеристика ринку кондитерських виробів. Сегментація і структурування ринку. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля кондитерськими виробами. Ціна та ціноутворення на ринку. Прогнозні тренди розвитку ринку кондитерських виробів на перспективу. Кон'юнктура світового ринку тютюнових виробів	
14	Тема 25. Кон'юнктура світового ринку тютюнових виробів Загальна характеристика ринку тютюнових виробів. Сегментація і структурування ринку. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля тютюновими виробами. Ціна та ціноутворення на ринку тютюнових виробів. Прогнозні тренди розвитку ринку тютюнових виробів на перспективу	
15	Тема 27. Кон'юнктура світового ринку сільськогосподарської техніки Загальна характеристика ринку сільськогосподарської техніки. Сегментація і структурування ринку сільськогосподарської техніки. Основні оператори ринку та їх сегменти. Зовнішня торгівля сільськогосподарською технікою. Ціна та ціноутворення на ринку. Прогнозні тренди розвитку ринку сільськогосподарської техніки на перспективу	

Відкриті питання:

1. Світові аграрні ринки: сутність, функції та ознаки.
2. Еволюція світового ринку, структурні зміни та моделі розвитку.
3. Суб'єкти та об'єкти світового ринку.
4. Інфраструктура світового ринку: сутність, функції та фактори формування.
5. Особливості функціонування світового ринку: відкріті та закриті сектори.
6. Ринкова концентрація економічних агентів на світовому ринку.
7. Регуляторна система світового ринку: сутність, завдання та функції.
8. Товарна структура світового ринку: поняття та види.
9. Товарні експортно-імпортні потоки та їх структуризація.
10. Міжнародні товарні номенклатури: сутність, значення та види.
11. Уніфікація та стандартизація товарів і послуг на світових ринках.
12. Кон'юнктура світового ринку: сутність та умови формування.
13. Види кон'юнктури світового ринку.
14. Дослідження кон'юнктури світового ринку: форми та методи.
15. Інформаційна система забезпечення досліджень кон'юнктури світового ринку.
16. Ціноутворення на світових ринках: сутність, функції та принципи.
17. Методи та моделі ціноутворення на світових ринках.
18. Політика та стратегія ціноутворення на світовому ринку.
19. Трансферне ціноутворення на світовому ринку.
20. Конкуренція на світовому ринку: поняття та види.
21. Форми, методи та стратегії конкуренції на світовому ринку.
22. Сутність і форми монополізації на світовому ринку.
23. Загострення глобальної конкуренції на світових ринках.
24. Світовий ринок пшениці: сутність, значимість і структура.
25. Особливості ціноутворення на світовому ринку пшениці.
27. Світова енергетика та глобальна економічна криза.
28. Світовий ринок рису: сутність, значимість і структура.
29. Фактори ціноутворення та кон'юнктури світового ринку рису.
30. Товарна й регіональна структура експорту (імпорту) пшениці.
31. Україна на світовому ринку пшениці.
32. Сутність, значення та структура світового ринку машин і обладнання сільськогосподарського призначення.
33. Фактори формування кон'юнктури та ціноутворення на світовому ринку

машин і обладнання сільськогосподарського призначення.

34. Експортно-імпортна спеціалізація на світовому ринку машин і обладнання сільськогосподарського призначення.

35. Світовий розвиток машинобудування у контексті технологізації, інтенсифікації та екологізації виробництва.

8

36. Сутність, значимість і структура світового ринку продовольчих товарів.

37. Форми світової торгівлі продовольчими товарами.

38. Спеціалізація країн у світовому агропромисловому виробництві.

39. Кон'юнктура та ціноутворення світового ринку продовольчих товарів.

40. Світовий ринок зерна.

41. Світовий ринок м'яса.

42. Світовий ринок молочних товарів.

43. Світовий ринок цукру.

44. Світовий ринок олії.

45. Світовий ринок тропічних і субтропічних товарів (кави, какао, чаю, цитрусових).

46. Світовий ринок біопалива.

47. Міжнародні товарні біржі та асоціації на ринках збуту продовольчих товарів.

48. Регулювання світового ринку продовольчих товарів.

49. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН.

50. Концепція забезпечення світової продовольчої безпеки.

51. Україна на світовому ринку продовольчих товарів.

52. Товарна й регіональна структура експорту (імпорту) рису.

Пакет тестових завдань:

1. Вкажіть, чи справедливе твердження: Світові посівні площи під виробництво пшениці зростають.

A.	Так
B.	Ні

2. Світовий Попит на пшеницю зростає.

A.	Так
B.	Ні

3. Вкажіть, чи справедливе твердження: З 1960 по 2021 роки пропозиція на світовому ринку пшениці зростає.

A.	Так
B.	Ні

4. Вкажіть, чи справедливе твердження: З 1960 по 2021 роки урожайність пшениці зросла.

A.	Так
B.	Ні

5. Оберіть правильну відповідь: Вкажіть 6 країн-світових лідерів з виробництва кукурудзи в 2021 році:

A.	США, Канада, Пд. Африка, Росія, Бразилія
B.	США, Китай, Бразилія, ЄС, Аргентина Україна
C.	США, Аргентина, Нігерія, Ефіопія, Пакистан
D.	США, ЄС, Росія, Канада, Сербія, Турція

6. Оберіть правильну відповідь: В 2021 було світове виробництво кукурудзи становило:

A.	2 млрд. т
B.	1, 197 млрд. т
C.	1,5 млрд. т
D.	1,2 млрд. т

7. Оберіть правильну відповідь: В 1960 р. світовими лідерами з виробництва кукурудзи були:

A.	США, Аргентина, Бразилія
B.	США, Бразилія, ЄС
C.	США, Китай, СРСР
D.	США, ЄС, Мексика

8. Оберіть правильну відповідь: В Україні було вироблено в 2021 р:	
A.	35 500000 т
Б.	30 120000 т
В.	37 500000 т
Г.	32 500000 т

9. Оберіть правильну відповідь: Вперше кукурудзу почали вирощувати:	
A.	Іспанія
Б.	Мексика
В.	США,
Г.	Україна

10. Оберіть правильну відповідь: Кукурудза використовується для:	
A.	харчування населення
Б.	біопаливо
В.	корм для сг тварин
Г.	промислове використання
Д.	А+Б+В+Г

11. Оберіть правильну відповідь: Кукурудзи в світі вироблялося в 2021:	
A.	в надлишку
Б.	недостатньо

12. Оберіть правильну відповідь: Ціна на кукурудзу в 2021:	
A.	Зросла
Б.	Впала

13. Оберіть правильну відповідь: В 2021 площа під вирощування кукурудзи в світі становить::	
A.	219 млн. га
Б.	201,98 млн. га
В.	164.19 млн. га
Г.	51,6 млн. га

14. Оберіть правильну відповідь: В 2021 урожайність кукурудзи в світі становило:	
A.	3,5 т/га
Б.	4,6 т/га
В.	5,6 т/га
Г.	6,6 т/га

15. Оберіть правильну відповідь: В 2021 рис є основним продуктом харчування для більш ніж ____ населення світу.:	
A.	Половини
Б.	Третини
В.	Чверті
Г.	Немає правильної відповіді

16. Оберіть правильну відповідь: Щорічно виробляється приблизно ____ мільйонів тонн подрібненого рису.:	
A.	480
Б.	580
В.	680
Г.	380

17. Оберіть правильну відповідь: Лише на Китай та Індію припадає ____% вирощеного та споживаного рису.:	
A.	50
Б.	60
В.	70
Г.	80

18. Оберіть правильну відповідь: Рис забезпечує до ____ харчових калорій для мільйонів, які живуть у бідності в Азії, і, отже, є критичним для продовольчої безпеки.:	
--	--

A.	50
B.	60
V.	70
G.	80

19. Чи справедливе твердження: Рис залишається одним із найбільш захищених продовольчих товарів у світовій:

A.	Так
B.	Ні

20. Чи справедливе твердження: Рис є поганим джерелом вітамінів і мінералів, і втрати відбуваються в процесі подрібнення.:

A.	Так
B.	Ні

21. Оберіть правильну відповідь: Рис, який найбільше вирощується, є основним продуктом харчування приблизно _____ мільярдів людей у всьому світі.:

A.	3,5
B.	4,5
V.	5,5
G.	6,5

22. Оберіть правильну відповідь: Виробництво та споживання рису є одними з найвищих серед населення ____:

A.	Азії
B.	Європи
V.	Південної Америки
G.	Африки

23. Оберіть правильну відповідь: Рекордне зростання виробництва рису відбулося ____:

A.	протягом останніх трьох десятиліть двадцятого століття
B.	напочатку 21 століття
V.	в кінці 19 століття
G.	в кінці 18 століття

Методи навчання.

При вивченні дисципліни використовуються методи інтерактивного навчання (розбір конкретних ситуацій методом case - study, рольові та ділові ігри, робота у малих групах, тренувальні завдання, практичні вправи, тести та т.п.).

Для досягнення поставленої мети вивчення дисципліни також використовуються наступні методи: історичний – при узагальненні поглядів представників різних наукових шкіл ; абстрактно-логічний – при постановці мети і завдань дослідження, розробці наукової гіпотези курсової роботи; монографічний – при вивченні літературних джерел, законодавчих чи інших нормативно-правових актів; структурно-функціональний – для аналізу змін, що відбуваються в управлінні сільським господарством країни при здійсненні аграрної реформи; логіко-семантичний – при уточненні систематизації структурних елементів механізму стратегічного управління сільським господарством із врахуванням об'єктивних закономірностей та специфічних особливостей розвитку галузі; економіко-статистичний – для аналізу основних техніко-економічних показників сучасного стану сільськогосподарського виробництва в Україні; графічний і табличний методи – для побудови графіків і діаграм та таблиць.

1. Форми контролю.

Поточний контроль знань проводиться з метою виявлення якості навчального процесу та його результатів у міжсесійний період під час аудиторних занять і перевірки самостійно виконаних студентами завдань, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

До основних завдань поточного контролю належать:

- оцінювання поточних результатів самостійної роботи студентів щодо освоєння програмного матеріалу дисципліни;
- отримання студентами уявлень про свої здібності, рівень засвоєння навчального матеріалу дисципліни та необхідність внесення оперативних змін у подальшу самостійну роботу;
- надання викладачеві можливості впливати на хід самостійної роботи студентів та визначати необхідність і напрями вдосконалення навчального процесу.

8. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання студента відбувається згідно положенням «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 27.02.2019 р. протокол № 7 з табл. 1.

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Рейтинги студента із засвоєння дисциплін, захисту курсових робіт (проектів), проходження всіх видів практик (навчальної, виробничої, переддипломної), складання державних екзаменів, дипломного проектування (захисту випускних бакалаврських, дипломних робіт (проектів) і магістерських робіт) *визначаються за 100-бальною шкалою*.

Із 100 балів, призначених для визначення рейтингу з дисципліни, на оцінювання навчальної роботи студента (вивчення і засвоєння матеріалу змістових модулів) відводиться не більше 70 балів, а на підсумкову атестацію (складання екзамену чи заліку) – не більше 30 балів.

Для виставлення оцінок у екзаменаційну відомість, залікову книжку, академічну довідку та журнал рейтінгової оцінки знань рейтинг студента у балах переводиться у національну (4-бальну) та ECTS оцінки згідно з табл. 1.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни (далі – *рейтинг з дисципліни*) $R_{\text{дис}}$ складається з рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ і рейтингу з атестації $R_{\text{АТ}}$

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}. \quad (2)$$

Для допуску до атестації студент має набрати не менше 60 балів з кожного змістового модуля, а загалом – не менше, ніж 42 бали з навчальної роботи. Це означає, що в цілому студенту необхідно виконати такий мінімум робіт:

- 1) виконати всі експериментальні завдання (лабораторні роботи, розрахункові завдання), виступити з доповідю на семінарах тощо;
- 2) уникнути штрафних санкцій лектора.

Студенти, які протягом навчального семестру набрали менше 42 балів з навчальної роботи, зобов'язані до початку екзаменаційної сесії підвищити свій рейтинг з навчальної роботи, інакше вони не допускаються до екзамену (заліку) з цієї дисципліни і матимуть академічну заборгованість. У кінці терміну засвоєння дисципліни студентам, які з поважних причин пропустили заняття, відводиться термін (1–2 тижні), протягом якого можна відпрацювати заборгованість (згідно з графіком відпрацювань пропущених занять, складеному на кафедрі) і підвищити свій рейтинг з навчальної роботи на більш високий.

Рейтинг студента з атестації $R_{\text{АТ}}$, яка проводиться виключно за *тестовими технологіями*, визначається за 100-бальною шкалою. Якщо на атестації з дисципліни (екзамені чи заліку) студент набрав менше 60 балів, то така атестація йому не зараховуються – одержані бали не додаються до набраних балів з навчальної роботи, і за студентом зберігається рейтинг (оцінка), визначений за формулою (2).

В іншому випадку рейтинг студента з дисципліни $R_{\text{дис}}$ обчислюється за формулою

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + 0,3 \cdot R_{\text{АТ}}. \quad (3)$$

Рейтинг з дисципліни, як і рейтинг з навчальної роботи, округлюється до цілого числа. Він заноситься в екзаменаційну відомість і журнал рейтінгової оцінки знань студента. Рейтинг студента з дисципліни переводиться в національну оцінку та оцінку ECTS згідно з табл. 1, які заносяться в екзаменаційну відомість, залікову книжку (лише за 4-бальну шкалою), академічну довідку і журнал рейтінгової оцінки знань студента.

Для занесення національної (4-бальної) оцінки та оцінки ECTS у додаток до диплому і академічну довідку рейтинг з дисципліни, яка викладається понад один семестр, визначається деканатом відповідного факультету як середньозважена величина рейтінгів з дисципліни за кожний семестр за методикою, наведеною в розділі 5.

Студентам, які успішно завершили засвоєння дисципліни, виконуючи всі вимоги робочого навчального плану, присвоюються кредити ECTS, призначенні для дисципліни робочим навчальним планом. Кредити ECTS записуються в журнал рейтінгової оцінки знань студента.

9. Методичне забезпечення

1. Курс лекцій з дисципліни «Глобальні і товарні ринки» в ільорн.

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4901>

10. Рекомендована література

Основні джерела

1. Іванова Л. О. Основні детермінанти розвитку кон'юктури світового ринку автомобілів / Іванова Лілія Омелянівна, Вовчанська Ольга Михайлівна // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2020. - № 4 (36). - С. 88-99.
2. Ковтун Т., Магалова В. Сучасний стан і перспективи розвитку міжнародної торгівлі товарами. Бізнес Інформ. 2018. No 3 (482). С. 101-107.
3. Ліщинський І., Лизун М. Транскордонне співробітництво України та країн Вишеградської четвірки. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. 2020. Вип. 46. DOI: <https://doi.org/10.32841/2413-2675/2020-46-1>
4. Набок І. І. Кон'юнктура світових товарних ринків. Навч. Посібник. К. : НАУ, 2018. 193 с.
5. Рубцова М.Ю. Кон'юнктура світових товарних ринків: Навчальний посібник/М.Ю. Рубцова. Київ: «ВАДЕКС», 2017. 360 с.
6. Чіп Л. О. (2020). Макроекономічна кон'юнктура аграрного ринку в умовах економічної нестабільності. Том 31 (70). No 4, 2020. <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-4-13> 7. Burstein, A., & Vogel, J. (2017).
7. International trade, technology, and the skill premium. Journal of Political Economy, 125(5), 1356-1412.
8. Fortune Global 500. URL: <http://fortune.com/global500>
9. Huang, H., He, Y., & Chen, J. (2019). Competitive strategies and quality to counter parallel importation in global market. Omega, 86, 173-197. 10. Low, P. (2016). International trade and the environment. UNISIA, (30), 95- 99.
11. Lishchynskyy I., Lyzun M. Cross-border trade of Ukraine and the Visegrad Four countries. Statistical dimensions of regional differences and inequalities between North and South Bulgaria"(м. Свіштов, 16 жовтня 2020 р.).
12. M. Lyzun, I. Lishchynskyy. Social Efficiency of European Economic and Monetary Union. Scientific Bulletin of Polissia. 2018. №1 (13)
13. McGovern, E. (2018). International trade regulation (Vol. 1). Globefield Press. 14. Provornaya, I. V., Filimonova, I. V., Eder, L. V., Nemov, V. Y., & Zemnukhova, E. A. (2020). Formation of energy policy in Europe, taking into account trends in the global market. Energy Reports, 6, 599-603.
15. Schell, D., Wang, M., & Huynh, T. L. D. (2020). This time is indeed different: A study on global market reactions to public health crisis. Journal of behavioral and experimental finance, 27, 100349.
16. Scholvin, S., Breul, M., & Diez, J. R. (2021). A magic formula for economic development? Global market integration and spatial polarization in extractive industries. Area Development and Policy, 6(3), 337-346.
17. Smales, L. A. (2021). Investor attention and global market returns during the COVID-19 crisis. International Review of Financial Analysis, 73, 101616.
18. Ye. Savelyev, V. Kuryliak, K. Darvidou, M. Lyzun, I. Lishchynskyy. Transformation of Ukrainian Automotive Industry in the Context of Electromobility: Applying the Experience of Visegrad States. IV International Scientific Congress "Society of Ambient Intelligence – 2021" (ISCSAI 2021) Додаткові джерела
19. Офіційний сайт Центру ЮНКТАД / СОТ з міжнародної торгівлі. URL: intracen.org.
20. Офіційний сайт Групи світового банку. URL: worldbank.org.
21. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: wto.org.
22. Офіційний сайт Конференції ООН з торгівлі та розвитку. URL: unctad.org.
23. Закон України «Про захист економічної конкуренції». Відомості Верховної Ради України. № 12, стаття 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text> (дата звернення: 28.12.2020).
24. Борисенко З. М. Основи конкурентної політики: Підручник. К.: Таксон, 2018. Суми. 704 с.
25. Борисова Т. М. Міжнародна економічна конкуренція: навч.посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 232 с.